Muziek	Beeld	Drama	Dans	Media
musiceren met de stem *-zingen: eenstemmig/meerstemmig* *-klanknabootsingen* *-(anderstalige/multiculturele) liedjes* *-articulatie, houding, expressie, mimiek,…*	**tekenen - kleuren** *-wasco, knotsen, grafiet- kleurpotlood, krijt, viltstift, balpen, houtskool, pen, inkt, zand, aarde,…* *-tekentechnieken: fantasie-, ontwerp-, waarnemingstekenen?, teken-, kleur-, arceertechnieken, optische illusies,…*	**dramaspel** *drama-opdrachten in spelvorm, drama-gezelschapsspelen, drama-regelspelen zoals tikkertje standbeeld,…* *spontaan (mee)spelen, doen alsof, …* *spelen met stem, lichaam, gezichtsuitdrukkingen, attributen, verkleedmateriaal,…*	**dansspel** *-speel- en dansliederen, stopdans, kleurendans, bewegingsdirigent, tikkertje dans,…* *-spelvormen waarbij bewegen en dansen met anderen centraal staan*	**projectie** *-iets zichtbaar maken voor anderen met licht* *-schaduwspel, lichtbak/tafel, handschaduw, schaduwfiguren, spelen met zaklampen en kleurenfilters,…*
musiceren met materialen of instrumenten *-lichaam (klappen, stappen, stampen, tikken, lichaamspercussie, bodysounds,…* *-schuddoosjes, ritmestokjes, boomwhackers, allerlei materialen zoals glazen, potjes, lepels, emmers,…, muziekinstrumenten, klein slagwerk, melodische instrumenten, blaasinstrumenten, …* *-meespelen, improviseren, beluisteren, verklanken, geluidsdecor, begeleiden, uitvoeren, klankverhaal,…*	**schilderen - stempelen - (af)drukken** *-vinger-, plakkaat-, acryl-, waterverf, bister, ecoline, Oost-Indische inkt, drukinkt,…* *-gebruik best volgende primaire kleuren magenta(rood), citroengeel, cyaan(blauw) om tot secundaire kleuren te komen* *-druktechnieken (frottage, mono, lino, sjabloon,…)* *-kwasten, penselen, sponzen, eigen lichaam, voorwerpen, rollers, …* *-schildertechnieken, aquarelleren, tamponneren, beschilderen van volumes,…*	**verbaal drama** *-verbaal meebspemen/ nabootsen/ imiteren, verbaal reageren, verzinnen, fantasiespel, improvisatie, inspringspel, toneelspel, experimenteren met stem, werken met teksten, expressief voordragen, jabbertalk-, stemtechnieken, dialogen, intonatie, rollenspel, babbelbox, vertellen, presenteren, passend stem- en lichaamsgebruik, …* *-zelf gebruik maken van poppenkast, kamishibai, schaduwspel, toneelspel,…*	**dansexpressie** *-vanuit inspiratiebronnen: thema, kunstwerk, materiaal, gedicht, verhaal, …* *-belevings- en ervaringsimpulsen,…* *-vanuit bewegingskwaliteiten: hoog, laag, snel, traag, voorzichtig, angstig, vloeiend,…* *-vanuit bewegingswoorden: stappen, draaien, sluipen, kruipen, rollen,…* *-eigen invulling, creativiteit, improvisatie,…*	**audio** *-opnemen, afspelen, bewerken, monteren, toevoegen aan een verhaal, …* *-microfoon gebruiken, geluidseffecten, geluidenspelletjes, digitale luisterboeken, voor- en achtergrondgeluiden, luisterverhalen maken, luisterspel, geluidenmemory, geluidsdecor opnemen, geluiden vervormen, opnameapparatuur gebruiken, experimenteren met geluidssoftware, effecten toevoegen,…*
muziek lezen en noteren *-visuele voorstellingen (blokken, stipjes, figuren, tekeningen, lijnen, kleuren, voorwerpen,…), ritmekaarten, grafische notaties,…* *-lezen en uitvoeren, zelf ontwerpen,…* *-kennismaken met traditionele muzieknotatie*	**scheuren - knippen - plakken - lijmen - snijden** *karton, papier, schuurpapier, stof, draad,…*	**non-verbaal drama** *meespelen met de leraar(leerkracht-in-ro), handelingen imiteren, tableau vivant, lichaamshouding, (vertel)pantomime, clownerie, mimiek bewust gebruiken, lichaamsbewustzijn oefenen, uitbeelden, mime, schaduwspel,…*	**dansverhaal** *een verhaal in dans omzetten, het verhaal moet uitnodigen tot bewegen/actie*	**fotografie** *-fotograferen, camera gebruiken, een object in en buiten beeld brengen* *-bewerken: grootte, bijsnijden, effecten,… eventueel met behulp van beeldbewerkingssoftware,…* *-digitale prentenboeken maken, digitale collages, foto's bewerken,…*
klank en muziek ontwerpen *-klankstukken ontwerpen, bestaande liederen of liedteksten aanpassen, muziekstukken componeren, muzikale zinnen verzinnen, beats toevoegen,…*	**werken met plastische materialen** *-(natuur)klei, plasticine, deeg, papierpulp, gips, papier- maché,…* *-spatel, mesjes, lomer,…* *-draadgeraamte, opbouwen, inwrijven,…*		**gestructureerde dans** *-dans met vaste (zelfontworpen) structuur (opbouw)* *-aangeleerde danspassen* *-kinderdans, volksdans, speelliederen, bewegingsliederen, lijndans, culturele dansen, …*	**video** *-opnemen, afspelen, bewerken, monteren … van bewegende beelden* *-stopmotion, kleimotion, zandanimatie, whiteboardanimatie,…* *-monteren van beelden en geluiden tot video*

IN CONCEPT

	ruimtelijk construeren *papier, dozen, wegwerpmateriaal, textiel, hout, steen, blokken,…*		**dans ontwerpen** *-bewegingsreeks vanuit dagelijkse handelingen, beroepen, personages, plaatsen, verhalen, dansbewegingen, gedicht, …* *-danspartituur (duplo, tekeningen, figuren, dansnotatie zoals Motiv, foto's, schetsen, …) ontwerpen en uitvoeren,…* *-dansimprovisatie,…* *-korte dans ontwerpen met begin, midden, einde* *-choreografie ~~verzinnen/~~ontwerpen (allebei)* *-variaties op bestaande bewegingen*	
	werken met textiel *-naald, draad, parels, wol, vilten, oude kledingstukken, stoffen, knopen, vlechten,…* *-textiel maché, weven, stof hechten, stofschaar, stofbewerkingstechnieken,…*			
	op verschillende dragers: *stof, soorten papier, karton, schuurpapier, ribkarton, plastiek, natuurlijke materialen, hout, parels, stof, draad en touwsoorten, oude kledingstukken, wol, oude sokken, steen, hout, gips, huid,…*			
met verschillende vormgevingsmiddelen: *stem, lichaam, lied, handtrom, triangel, tamboerijn, fluit, toeter, woodblock, xylofoon, sleebel, boomwhackers, koebel, materialen/voorwerpen, Orff-instrumenten (xylofoon, metallofoon, klokkenspel, slagwerk), melodische instrumenten, blaasinstrumenten, grafische partituren en andere visuele voorstellingen,…*	**met verschillende hechtingstechnieken:** *-moeren, bouten, tape, nietjes, touw, colsonbandjes, plakband, elastieken, …* *-vastmaken, verbinden, knopen,…*	**met verschillende vormgevingsmiddelen:** *doeken, knuffels, dozen, accessoires, verschillende, kostuums, scripts, verschillende soorten (culturele) poppen, figuren, objecten, verkleedkleren, handpoppen, materialen, attributen, rekwisieten, maskers, hoeden, decor, belichting, muziek,…*	**met verschillende vormgevingsmiddelen:** *sjaals, doekjes, knuffel, hoepels, linten, ballonnen, kussens, (wandel)stok, bal, hoed, paraplu, vlag, wimpel,…*	**met verschillende vormgevingsmiddelen:** *(video)camera, microfoon, prenten, foto's, film, afbeeldingen, tablet, koptelefoon, apps, computer, laptop, geluidenatlas, opnameapparatuur, beamer, spots, schijnwerper, digibord, spots, kleurenfilters, verschillende soorten licht, audiosoftware, beeldbewerkingssoftware,…*
Te kennen begrippen: het lied, de stem, de fluit, de handtrom, de triangel, de tamboerijn, de toeter, de woodblock, de xylofoon, de sleebel, de grafische partituur, de boomwhackers, de koebel, musiceren, Orff-instrumenten,	**Te kennen begrippen:** het potlood, de verf, het tekenpapier, de stempel, het penseel, de plakkaatverf, de houtskool, waterverf, de natuurklei, de graffiti, beeldhouwen, de optische illusie	**Te kennen begrippen:** de handpop, de verkleedkleren, het toneel, het masker, het schimmenspel, het poppenspel, het rollenspel, de theatertekst, improviseren	**Te kennen begrippen:** de rij, de dans, de beweging, de kring, de volksdans, de wals, de tango, de moderne dans, de hiphop, de breakdance	**Te kennen begrippen:** de (video)camera, de schijnwerper, de opnameapparatuur, audiosoftware, beeldbewerkingssoftware

IN CONCEPT

Vaardigheden/technieken en vormgevingsmiddelen BEELD					
tekenen - kleuren *-wasco, knotsen, grafiet-kleurpotlood, krijt, viltstift, balpen, houtskool, pen, inkt, zand, aarde,…* *-tekentechnieken: fantasie-, ontwerp-, waarnemingstekenen, schetsen, teken-, kleur-, arceertechnieken, optische illusies,…*	**schilderen - stempelen - (af)drukken** *-vinger-, plakkaat-, acryl-, waterverf, bister, ecoline, Oost-Indische inkt, drukinkt,…* *-magenta, citroengeel, cyaan, wit, zwart,…* *-druktechnieken (frottage, mono, lino, sjabloon,…)* *-kwasten, penselen, sponzen, eigen lichaam, voorwerpen, rollers, …* *-schildertechnieken, aquarelleren, tamponneren, beschilderen van volumes,…*	**scheuren - knippen - plakken - lijmen - snijden** *-met karton, papier, schuurpapier, stof, draad,…*	**werken met plastische materialen** *-(natuur)klei, plasticine, deeg, papierpulp, gips, papier- maché,…* *-spatel, mesjes, lomer,…* *-draadgeraamte, opbouwen, inwrijven,…*	**ruimtelijk construeren** *-met papier, dozen, wegwerpmateriaal, textiel, hout, steen, blokken,…*	**werken met textiel** *-naald, draad, parels, wol, vilten, oude kledingstukken, stoffen, knopen, vlechten,…* *-textiel maché, weven, stof hechten, stofschaar, stofbewerkingstechnieken,…*
op verschillende dragers: *stof, soorten papier, karton, schuurpapier, ribkarton, plastiek, natuurlijke materialen, hout, parels, stof, draad en touwsoorten, oude kledingstukken, wol, oude sokken, steen, hout, gips, huid,…*					
met verschillende hechtingstechnieken: *-vastmaken, verbinden, knopen,…* *-moeren, bouten, tape, nietjes, touw, colsonbandjes, plakband, elastieken, …*					
Te kennen begrippen: het potlood, de verf, het tekenpapier, de stempel, het penseel, de plakkaatverf, de houtskool, waterverf, de natuurklei, de graffiti, beeldhouwen, de optische illusie					

IN CONCEPT

Vaardigheden/technieken en vormgevingsmiddelen MEDIA			
projectie *-iets zichtbaar maken voor anderen met licht* *-schaduwspel, lichtbak/tafel, handschaduw, schaduwfiguren, spelen met zaklampen en kleurenfilters,…*	**audio** *-opnemen, afspelen, bewerken, monteren, toevoegen aan een verhaal, …* *-microfoon gebruiken, geluidseffecten, geluidenspelletjes, digitale luisterboeken, voor- en achtergrondgeluiden, luisterverhalen maken, luisterspel, geluidenmemory, geluidsdecor opnemen, geluiden vervormen, opnameapparatuur gebruiken, experimenteren met geluidssoftware, effecten toevoegen,…*	**fotografie** *-fotograferen, camera gebruiken, een object in en buiten beeld brengen* *-bewerken: grootte, bijsnijden, effecten,… eventueel met behulp van beeldbewerkingssoftware,…* *-digitale prentenboeken maken, digitale collages, foto's bewerken,…*	**video** *-opnemen, afspelen, bewerken, monteren … van bewegende beelden* *-stopmotion, kleimotion, zandanimatie, whiteboardanimatie,…* *-monteren van beelden en geluiden tot video*
met verschillende vormgevingsmiddelen: *de (video)camera, microfoon, prenten, foto's, film, afbeeldingen, tablet, koptelefoon, apps, computer, laptop, geluidenatlas, opnameapparatuur, beamer, spots, schijnwerper, digibord, spots, kleurenfilters, verschillende soorten licht, audiosoftware, beeldbewerkingssoftware,…*			
Te kennen begrippen: de (video)camera, de schijnwerper, de opnameapparatuur, audiosoftware, beeldbewerkingssoftware			

IN CONCEPT

Vaardigheden/technieken en vormgevingsmiddelen MUZIEK			
musiceren met de stem *-zingen: eenstemmig/meerstemmig* *-klanknabootsingen* *-(anderstalige/multiculturele) liedjes* *-articulatie, houding, expressie, mimiek,…*	**musiceren met materialen of instrumenten** *-lichaam (klappen, stappen, stampen, tikken, lichaamspercussie, bodysounds,…* *-schuddoosjes, ritmestokjes, de fluit, boomwhackers, allerlei materialen zoals glazen, potjes, lepels, emmers,…, muziekinstrumenten, klein slagwerk, melodische instrumenten, blaasinstrumenten, …* *-meespelen, improviseren, beluisteren, verklanken, geluidsdecor, begeleiden, uitvoeren, klankverhaal,…*	**muziek lezen en noteren** *-visuele voorstellingen (blokken, stipjes, figuren, tekeningen, lijnen, kleuren, voorwerpen,…), ritmekaarten, grafische notaties,…* *-lezen en uitvoeren, zelf ontwerpen,…* *-kennismaken met traditionele muzieknotatie*	**klank en muziek ontwerpen** *-klankstukken ontwerpen, bestaande liederen of liedteksten aanpassen, muziekstukken componeren, muzikale zinnen verzinnen, beats toevoegen,…*
met verschillende vormgevingsmiddelen: *de stem, het lichaam, het lied, de handtrom, de triangel, de tamboerijn, de fluit, de toeter, de woodblock, de xylofoon, de sleebel, de boomwhackers, de koebel, materialen/voorwerpen, Orff-instrumenten (xylofoon, metallofoon, klokkenspel, slagwerk), melodische instrumenten, blaasinstrumenten, grafische partituren en andere visuele voorstellingen,…*			
Te kennen begrippen: het lied, de stem, de fluit, de handtrom, de triangel, de tamboerijn, de toeter, de woodblock, de xylofoon, de sleebel, de grafische partituur, de boomwhackers, de koebel, musiceren, Orff-instrumenten,			

IN CONCEPT

Vaardigheden/technieken en vormgevingsmiddelen DANS				
dansspel *-speel- en dansliederen, stopdans, kleurendans, bewegingsdirigent, tikkertje dans,…* *-spelvormen waarbij bewegen en dansen met anderen centraal staan*	**dansexpressie** *-vanuit inspiratiebronnen: thema, kunstwerk, materiaal, gedicht, verhaal, …* *-belevings- en ervaringsimpulsen,…* *-vanuit bewegingskwaliteiten: hoog, laag, snel, traag, voorzichtig, angstig, vloeiend,…* *-vanuit bewegingswoorden: stappen, draaien, sluipen, kruipen, rollen,…* *-eigen invulling, creativiteit, improvisatie,…*	**dansverhaal** *een verhaal in dans omzetten, het verhaal moet uitnodigen tot bewegen/actie*	**gestructureerde dans** *-dans met vaste (zelfontworpen) structuur (opbouw)* *-aangeleerde danspassen* *-kinderdans, volksdans, speelliederen, bewegingsliederen, lijndans, culturele dansen, …*	**dans ontwerpen** *-bewegingsreeks vanuit dagelijkse handelingen, beroepen, personages, plaatsen, verhalen, dansbewegingen, gedicht, …* *-danspartituur (duplo, tekeningen, figuren, Motiv, foto's, schetsen, …) ontwerpen en uitvoeren,…* *-dansimprovisatie,…* *-korte dans ontwerpen met begin, midden, einde* *-choreografie verzinnen* *-variaties op bestaande bewegingen*
met verschillende vormgevingsmiddelen: *sjaal, doekjes, knuffel, hoepels, linten, ballonnen, kussens, (wandel)stok, bal, hoed, paraplu, vlag, wimpel,…*				
Te kennen begrippen: de rij, de dans, de beweging, de kring, de volksdans, de wals, de tango, de moderne dans, de hiphop, de breakdance				

IN CONCEPT

Vaardigheden/technieken en vormgevingsmiddelen DRAMA		
dramaspel *drama-opdrachten in spelvorm, drama-gezelschapsspelen, drama-regelspelen zoals tikkertje standbeeld,…* *spontaan (mee)spelen, doen alsof,* *spelen met stem, gezichtsuitdrukking, lichaam, attributen, verkleedmateriaal,…*	**verbaal drama** *-leerkracht-in-rol, verbaal nabootsen/imiteren, reageren, verzinnen, fantasiespel, improvisatie, inspringspel, toneelspel, afspreekspel, experimenteren met stem, werken met teksten, expressief voordragen, jabbertalk-, stemtechnieken, dialogen, intonatie, rollenspel, babbelbox, vertellen, presenteren, passend stem- en lichaamsgebruik, …* *-poppenkast, kamishibai, schaduwspel, toneelspel,…*	**non-verbaal drama** *meespelen met de leraar, handelingen imiteren, tableau vivant, lichaamshouding, (vertel)pantomime, clownerie, mimiek gebruiken, lichaamsbewustzijn oefenen, uitbeeldspel, mime, schaduwspel,…*
met verschillende vormgevingsmiddelen: *doeken, knuffels, dozen, accessoires, verschillende, kostuums, scripts, verschillende soorten (culturele) poppen, figuren, objecten, verkleedkleren, handpoppen, materialen, attributen, rekwisieten, maskers, hoeden, decor, belichting, muziek,…*		
Te kennen begrippen: de handpop, de verkleedkleren, het toneel, het masker, het schimmenspel, het poppenspel, het rollenspel, de theatertekst, improviseren		

IN CONCEPT